DOMSTOLENS DOM
av den 16 december 1976*

I mål 33/76

har Bundesverwaltungsgericht (VII. avdelningen) till domstolen gett in en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 177 i EEG-fördraget i det mål som pågår vid den nationella domstolen mellan

1. **Rewe-Zentralfinanz eG**, Köln,

2. **Rewe-Zentral AG**, Köln

och

Landwirtschaftskammer für das Saarland, Saarbrücken.

Begäran avser tolkningen av artiklarna 5, 9 och 13.2 i EEG-fördraget.

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden H. Kutscher, avdelningsordförandena A. M. Donner och P. Pescatore samt domarna J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, G. Bosco och A. Touffait,

generaladvokat: J.-P. Warner,
justitiesekreterare: A. Van Houtte,

meddelar följande

dom

DOMSKÄL

1 Genom beslut av den 23 januari 1976, som inkom till domstolens kansli den 6 april samma år, har Bundesverwaltungsgericht i enlighet med artikel 177

* Rättegångsspråk: tyska.

i EEG-fördraget ställt tre frågor om tolkningen av artiklarna 5, 9 och 13.2 i EEG-fördraget.

2 Dessa frågor har uppkommit inom ramen för en tvist om avgifter för fytosanitär kontroll som klagandena betalade under 1968 i samband med import av franska äpplen. Dessa avgifter fann domstolen vara avgifter med motsvarande verkan som tullar i sin dom av den 11 oktober 1973 i mål 39/73 (Rec. 1973, s. 1039).

Motparten avvisade klagandenas yrkanden om upphävande av avgiftsbesluten och återbetalning av de erlagda beloppen (med ränta) med den motiveringen att yrkandena inte kunde prövas, eftersom de tidsfrister som föreskrivs i artikel 58 i Verwaltungsgerichtsordnung (rättegångsregler för förvaltningsdomstolar) inte hade iakttagits.

3 Den första frågan går ut på om, i händelse av att en nationell förvaltningsmyndighet har överträtt förbudet mot avgifter med motsvarande verkan som tullar (artiklarna 5, 9 och 13.2 i EEG-fördraget), den berörda enskilda personen inom gemenskapen enligt gemenskapsrätten kan kräva upphävande eller återkallelse av förvaltningsbeslutet och/eller återbetalning av de betalda avgifterna, även om det ifrågavarande förvaltningsbeslutet enligt nationella rättegångsregler inte längre kan angripas till följd av att en tidsfrist inte har iakttagits.

Den andra frågan går ut på om detta åtminstone är fallet om EG-domstolen redan har fastställt en överträdelse av det förbud som föreskrivs i gemenskapsrätten.

Den tredje frågan går ut på om, i händelse att frågan om det enligt gemenskapsrätten föreligger en rätt till återbetalning besvaras jakande, ränta skall betalas på beloppet och om så är fallet från vilken dag och med vilken räntesats.

Den första frågan

4 Varken motparten eller den nationella domstolen har ifrågasatt att uppbörden av de omtvistade avgifterna var rättsstridig.

Det skall dock fastslås att uppbörden av dessa avgifter, trots att den direkta effekten av artikel 13.2 i EEG-fördraget endast har kunnat åberopas från och

med den 1 januari 1970 då övergångstiden löpte ut, redan vid en tidigare tidpunkt var rättsstridig enligt artikel 13.1 i rådets förordning nr 159/66/EEG av den 25 oktober 1966 (EGT nr 192, 27.10,1966, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå) genom vilken dessa avgifter avskaffades för frukt och grönsaker från och med den 1 januari 1967.

5 De förbud som föreskrivs i artikel 13 i fördraget och i artikel 13 i förordning nr 159/66/EEG har direkt effekt och ger upphov till rättigheter för de enskilda som det åligger de nationella domstolarna att skydda.

Enligt den samarbetsprincip som föreskrivs i artikel 5 i fördraget är det således de nationella domstolarnas uppgift att säkerställa det rättsskydd som skapas för de enskilda genom den direkta effekten av bestämmelserna i gemenskapsrätten.

I avsaknad av gemenskapsrättsliga bestämmelser på detta område tillkommer det därför varje medlemsstat att i sin nationella rättsordning utse de behöriga domstolarna och fastställa rättegångsreglerna för sådan talan som är avsedd att säkerställa skyddet av de rättigheter som skapas för de enskilda genom gemenskapsrättens direkta effekt, varvid förutsätts att dessa regler inte får vara mindre gynnsamma än de som gäller för liknande talan av nationell karaktär.

Artiklarna 100–102 och 235 i fördraget gör det möjligt att vid behov vidta nödvändiga åtgärder för att undanröja sådana skillnader mellan bestämmelserna i medlemsstaternas lagar eller andra författningar på detta område som visar sig kunna framkalla snedvridningar eller skada den gemensamma marknadens funktion.

I avsaknad av sådana harmoniseringsåtgärder måste de rättigheter som följer av gemenskapsrätten göras gällande inför nationella domstolar enligt de rättegångsregler som fastställs i den nationella lagstiftningen.

Det kan endast förhålla sig på annat sätt om dessa rättegångregler och frister i praktiken skulle omöjliggöra utövandet av de rättigheter som det åligger de nationella domstolarna att skydda.

Detta är inte fallet om skäliga tidsfrister fastställs för väckande av talan.

Fastställandet av sådana tidsfrister för talan av skatterättslig karaktär utgör nämligen en tillämpning av den grundläggande principen om rättssäkerhet

som samtidigt skyddar den skattskyldige och den berörda förvaltningsmyndigheten.

6 Svaret på den första frågan blir alltså följande. Gemenskapsrätten på sitt nuvarande stadium hindrar inte att det gentemot en enskild, som vid en nationell domstol för talan mot ett nationellt myndighetsbeslut med motiveringen att beslutet är oförenligt med gemenskapsrätten, görs gällande att den tidsfrist för väckande av talan som föreskrivs i nationell lagstiftning har löpt ut, varvid förutsätts att rättegångsreglerna för den ifrågavarande talan inte får vara mindre gynnsamma än de som gäller för liknande talan av nationell karaktär.

Den andra frågan

7 Den omständigheten att domstolen har avgjort frågan om överträdelse av fördraget har ingen betydelse för svaret på den första frågan.

Den tredje frågan

8 Till följd av svaret på den första frågan har den tredje frågan blivit överflödig.

Rättegångskostnader

9 De kostnader som har förorsakats Förbundsrepubliken Tysklands, Italiens och Förenade kungarikets regeringar samt Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla.

Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

– angående de frågor som genom beslut av den 23 januari 1976 förts vidare av Bundesverwaltungsgericht – följande dom:

1) **Gemenskapsrätten på sitt nuvarande stadium hindrar inte att det gentemot en enskild, som vid en nationell domstol för talan mot ett nationellt myndighetsbeslut med motiveringen att beslutet är oförenligt med gemenskapsrätten, görs gällande att den tidsfrist för väckande av talan som föreskrivs i nationell lagstiftning har löpt ut, varvid förutsätts att rättegångsreglerna för den ifrågavarande talan inte får vara mindre gynnsamma än de som gäller för liknande talan av nationell karaktär.**

2) **Den omständigheten att domstolen har avgjort frågan om överträdelse av fördraget har ingen betydelse för svaret på den första frågan.**

Kutscher Donner Pescatore Mertens de Wilmars

Sørensen Mackenzie Stuart O'Keeffe Bosco Touffait

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 16 december 1976.

A. Van Houtte
Justitiesekreterare

H. Kutscher
Ordförande